

Az egyik a vízpárák növelésével, a másik mesterséges felhőkkel, a harmadik pedig a hideg és a meleg légrétegek összekeverésével igyekszik elérni célját, sőt van olyan eljárás is, amely — bármennyire hihetetlennek tetszik is — fűtéssel küzd le a fagyot és valamennyi módszer között ez az utóbbi bizonyult a leg gazdaságosabbnak.

Míg nagy és különösen ilyen északi területeken nagyon nehéz a fagy elleni védekezésnek bármely előbb említett módját sikerrel alkalmazni — addig a délebbi vidékek gyümölcsösseit és konyhakertjeit eredményesen védte meg a fagytól.

INDIAN TANITÓMESTEREK

A fagy elleni védekezésnek már a régi népeknél is nagy múltja van. Így például Róma vin-cellérei, már a császárok idejében, közel kétezer esztendővel ezelőtt, védekeztek a fagykárak ellen. Szőlőik védelmére mesterséges füstfelhőket használtak fel, amelyeket javított alakban manapság újra alkalmaznak a szőlőgazdák. A perui indián-törzsek nevésszalmatömegeket gyújtottak föl és így csináltak óriási füstfelhőket, amelyek igen sokat elnyeltek a talajból kiszugárzott hőből és e meleg-megtakarítás révén sikerült a súlyosabb fagykároknak elejét venniük.

KALYHÁK A NARANCSLIGETEK BEN

A fagyvédelemnek másik és elterjedtebb formája a szabad ég alatt való fűtés Dél-Kalifornia és Florida narancsligetében látta meg a napvilágot. Ezekben a nagyteretű ültetvényekben az éjjeli fagyok azelőtt rendkívül nagy károkat tettek. Ma már fűtőberendezések alkalmazása révén egész vidékeken ritkaságszámba megy ott a fagykár.

Ezek a modern védőberendezések néhány év alatt meghódították az Újvilág gyümölcs-termő vidékeit. Jelenleg egyedül Kaliforniában körülbelül kétszáz hektáros kállyát használnak és az ezekben befektetett tö-

ke nem kevesebb, mint harmad félmillió dollárt képvisel. Az elért eredmények azonban olyan arányúak, hogy még ezeket a szédületes költségeket is buszsan visszafizetik a kaliforniai gyümölcs-termelőknek.

HABORU A FAGY ELLEN MESTERSÉGES FELHŐK KELL

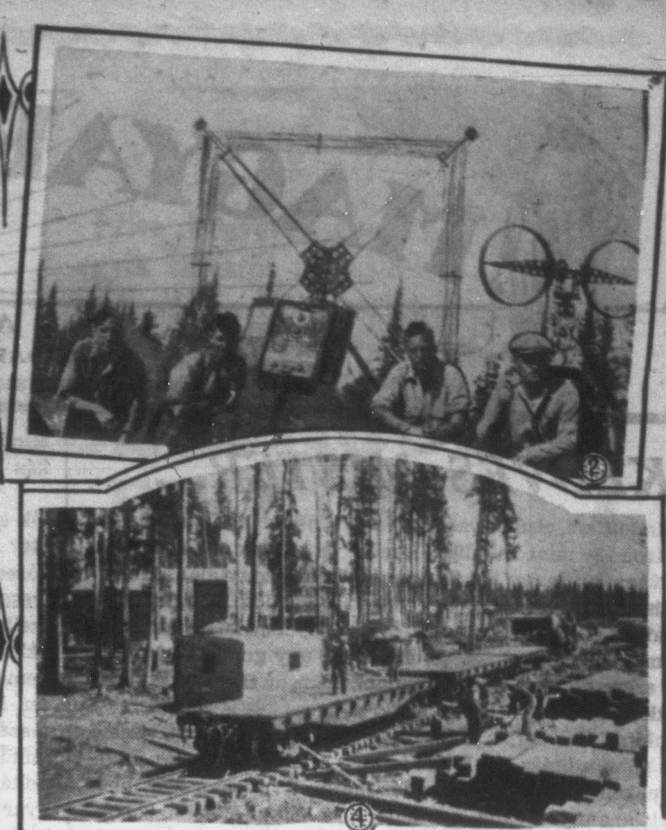
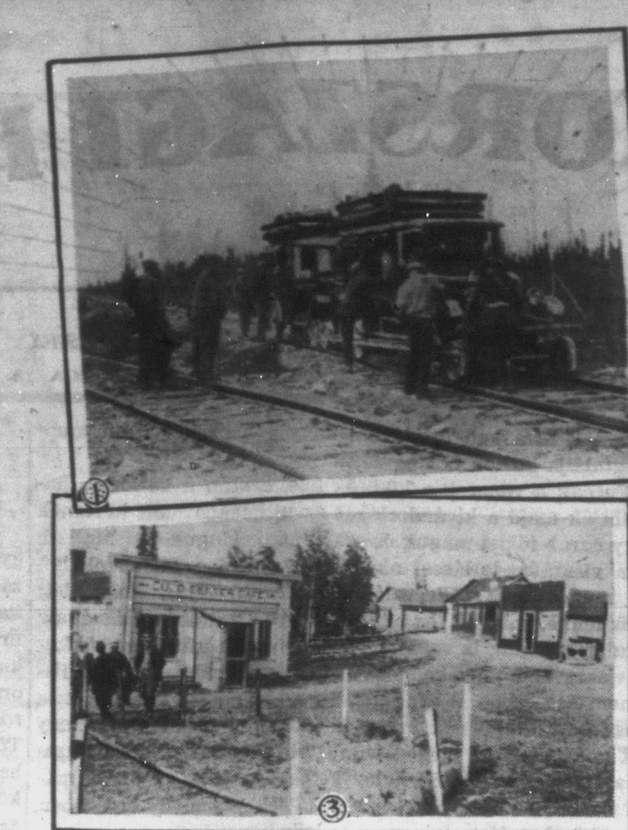
A fagy elleni védekezés másik módja az, hogy a levegőben minél több vízpárát juttassunk. Ilyen módon ugyanis el lehet érni, hogy az éjjeli lehülés ne legyen túlságosan nagyarányú és a harmat kicsapódása hamar megkezdődjék. Mielőtt ez megtörténik, a hőmérséklet már nem süllyed tovább és a fagyveszély elmúlt.

A mesterséges felhőket előállító eljárások arra törekednek, hogy minél nagyobb füsttömegeket varázsoljanak a megvédendő terület fölé. A füst az eltávozó hő sugarakat majdnem mind elnyeli és igen nagy részüket visszatéríti a talajnak, úgy, hogy elég vastag füstpalástnak az általa alatt ugyszólván teljesen megszűnik az éjjeli lehülés. Más módszerek viszont nem füsttel, hanem igen finom por és homok szemeknek a kiszórásával állítják elő a mesterséges felhőt.

KANADAI VÉDEKEZÉSI MÓDOK

Sajnos a fent említett módszerek egyike sem alkalmazható a beláthatatlan nyugat-kanadai gabonaföldeken, ahol minden esztendőben millió és millió dolláros károkat okoz a fagy. A farmerek itt nem vehetik igénybe a fűtő, fűtő és felhősínáló berendezéseket már a területek nagy kiterjedése és a megfelelő tőke hiánya miatt sem.

Igy a fagy elleni védekezésnek a préríken három módja maradt, amelyek mindegyike nemcsak, hogy egyforma fontos, hanem a kifizetendő gazdálkodásnak egyenesen, elmaradhatatlan feltétele. Az első a megfelelő modern és lehetőleg minél gondosabb javítással munkaképes állapotba helyezett gépi berendezés, amellyel a tulsá-

Utban a Hudson Bay felé. Első képünk az ideiglenesen megépített utolsó száz mérföldön közlekedő sínautókat mutatja. A másodikon egy hordozható rádióállomást, a harmadikon egy épülő „várost”, a negyedikon egy vasuti talpfarakodót láthatunk.

gosan rövid időszakra összetör-lődő gazdasági munkát a lehető leggyorsabban és mégis alaposan kell elvégezni. A fagy elleni védekezés második feltétele a talaj szakszerű megmunkálása. A jól megdolgozott, porhanyós föld ugyanis jobban megvédi a magot és a gyökereket a fagytól, a vadócok és gyomnövények alapos kiirtása pedig módot ad a gabona rohamosabb fejlődésére, ellenállóbbá teszi a növényt és nagyobb terméshozamra ad jogos reményt a gazdának.

A harmadik megfontolandó körülmény az egészséges, magas százalékban csiraképes és az itteni szélsőséges éghajlat viszontagságait kibíró és az elkényeztetett gabonapiac és malomipar követelményeinek megfele-

lő magfajta se túl korán, se túl későn való elvetése. Csakis jó magból, csakis munkaképes gazdasági eszközökkel kellőképpen megdolgozott földön lehet jó termést várni a késő tavaszi fagy, a rekkenő nyári hőség és a vörösrózsát előidéző őszi eszések hazájában, amely a magyar farmert oly szívesen befogadta.

\$25,000 EGY KISFIU NÉGY UJJAÉRT

Még mult augusztus folyamán történt, hogy az ötéves kis Robert Carlint elütötte a villamos Torontóban és négy lábujját le kellett operálni. A kisfiu apja most kerek huszonegyezer dollár kártérítésért perelte be a torontói villamostársaságot.

Ismét lezuhant egy repülőgép a prérin

Saskatchewan tartományi Weyburntól mintegy 30 mérföldre nyugatra levő Khedive helység mellett a mult szerdán halálos repülészerencsétlenség történt. Rollie Ford pilóta egy üzletembert szállított Regina-ból Weyburnba, majd Khedivébe, ahol kihasználván az ebédre szánt időt 10—10 dollárért utasokat vitt fel egy kis sétarepülésre.

Amikor John Sydorchukkal szállt fel, a gép nehezen emelkedett és Khedivétől alig egy fél mérföldre egyszerre csak ereszkedni kezdett, úgyhogy a jobb szárnya beleakadt a telefonhálózatba. Az összesereglett kíváncsi tömeg szemeláttára a kis egy fedelű Velle Monocupe irtózatos erővel vágódott a földhöz és a benzintartálya azonnal lángrobbant.

Mire az emberek odaértek a két bennülő már koromháégett ÓCEANTÓL ÓCEANIG CSÓNAKON

SZERENCSE A SZERENCSETLENSÉGBEN

Colonsay Saskatchewanban Moldenhauser farmer éppen ürgevadászatról tért haza és amint a konyhába lépett a küszöbön megbotlott, kiejtve kezéből a 22-es (6 mm) kaliberű fegyvert. A puskában levő golyó felrobbant és erős horzsolást ejtett a farmer feleségének fején. Hacsak egy hajszállal mélyebbre hatol, feltétlen halált okozott volna.

MIBEN VEZETNEK A CSEHEK?

A csehek, akik szeretik magukat Középeurópa poroszainak, a civilizáció és a demokrácia egye-dül szabadalmazott letéteményesnek nevezni, propagandájukban az öndicséret terén nem ismernek mérsékletet. Nos, most megtudjuk egy „csehszlovák” lapból, hogy miben olyan kitűnőek a csehek? Lidové Listy írónikus hangon sorolja fel, hogy miben vezet Csehország Európában: Igen előkelő helyet foglal el a köztársaság a dohány-fogyasztásban, amennyiben 14 millió lakos mellett 800.000 cseh koronával nagyobb értékű dohányfüstöt el, mint a 41 millió Franciaország. Harmadik helyen áll, szintén Franciaország előtt, a halottégetések számában. Oroszország után Csehországban van a legtöbb kommunista. Végül, mint azt Udrzal miniszterelnök egy interpelláció-ra adott válaszában kijelentette, Csehország az élen halad Európában az öngyilkos katonák számát tekintve is. Hát ilyen jelességekben vezetnek a csehek.

—Hercegovinában fakéregből gyártott kenyeret eszik a földmivesép.

A szerb kormány segélyakcióit küldött Hercegovinába, ahol az éhínség rettenetes mértéket öltött. A segélyakció vezetésére kiküldött bizottság Lyubotics községből egy nagyobb darab javorkafakéregből készült kenyeret hozott magával. Az orvosok megállapították hogy a fakéregből készült kenyér az emberi szervezetre nem csak ártalmas, hanem a kenyér-beleket is átiyukasztja s ennek köszönhető az, hogy Hercegovinában az utolsó hetekben a halálozások száma óriási méreteket öltött.

AZ OK

— Mi az, hogy Miskát nem lehet a templomban látni, amióta megházasodott?
— Azóta a felesége tart neki prédikációt.

Erre hosszú hallgatás következett. De most már Marcella volt a bátrabb:

— Te jó testvér vagy, ennek az októni Andrisnak huzd ki a tajtigáját a sárból. Hát nem igaziból, ezekkel az urakkal kezd ki?

— Ha én esnék bajba, kacagnátok rajtam. Szeretném látni az Andrist, hány likra fogná értem a nadrágszíját!

Már kivilágosodott, a kisbíró verte a dobát vesztették, a népek gyülekezni kezdtek a községháza udvarán. A zsendárok házról-házra mentek s megkezdték a faggatást, hogy ki törhetne össze az autó ablakait. Senkise tudta még a nyomát se a bűnösnek. Egyetlen bűnjel, egy ke-rek kódarab, ott feküdt a bíróasztalán, látszott, hogy a Nyárád hajjai simították kerekre. Más semmi.

A járási főnök az átnulított éjszaka álmatlanságával küzdött. A szeme alig láthatóra zsugorodott, míg a mellénye gombolatlanul kitárult, mintha az elfogyasztott temérdek italt nem tudta volna szigorú kordába tartani.

Jöttek a zsendárok és jelentették, hogy a tettest nem tudják előállítani. Nincs más mód, mint az egész községet megöltetni, hadd tanulják meg, hogy a tekintélyt tisztelni kell, s még éjszakai nyugalmuknál is fontosabb, hogy kiszálljanak és strázsáljanak a főnök ur benzines kocijá mellett, nehogy beverjék az ablakát az elkeseredett emberek, mert különben fizetniük kell, mint a parancsolat.

— Tehát az egész községet meg kell büntetnem, s ez rosszabb lesz, — kiáltotta a főnök,

ki idegesen fészkelődött az előjárósági emberek előtt, mert már ágyban szeretett volna lenni.

— Nem főnök ur, — lépett elő az iroda sarkából egy szépszáll legény, — csak engem kell megbüntetnie, mert én vagyok a tettes ...

Az emberek elhülve suttozták — Kalános János a tettes ...

A járási főnök végigmustrálta s úgy látszott, hogy meg tud bocsájtani, mert kissé mosolygós derével kérdezte:

— Miért fájt magának az a kocsi, hogy beverte az ablakát? A kocsi fájt magának, vagy én?

— A gumikerek fájt. Agyonyomta az anyám kövér malacát. A főnök ur nem fájt. Italos ember, nem rossz ember, bocsánatot kérek. Aztán ittam és elvesztettem az eszemet. Sajnálom, hogy megtettem.

— En is ittam, s nem vesztetem el az eszemet.

— A pukkanós bortól megjő az ember esze, a masinapálinkától elmegy.

— No, hogy az igazságnak s a tekintélynek is megadjuk, ami megilleti, kapsz huszonöt botot. Ezenkívül megfizeted az üveg árát. Felebbezel a sóhivatalhoz Parajdra?

— Nem én. Megnyugszom.

Erre a zsendárok lefogták a községház udvarán, annak rendje-módja szerint lemérték a javából huszonötöt. A bot keményen zuhogott, de Kalános János összeszorított szájából egyetlen jászó be tört elő. Csak a szeme lobogott különös izzásban, mint a szenté, ki távoll, csodálatos titkok miatt szenved.

Mikor égő, száraz szemmel hazavánszorgott, egyenesen az istállóba tartott.

— Gyere elő Andris, mert a Marcsa meg talál enni a zabszalma-rázottal. Megkaptam a huszonötöt. En voltam a tettes. Marcella és Andris kétszeranyit csókot adtak s háromszorannyit az édesanyja, özvegy Kalános Jánosné.

A botolás nagy eset, ha nem is ritka Nyárádremetén, megtárgyalják alszegen, felszegen, iskolában, olvasóköriben, községházán. Kialakult a közvélemény a faluban, hogy Kalános János megmentette a falu becsületét, mert nem is olyan biztos, hogy ő törte volna össze a járási főnök autómicsodáját. Nem is olyan verekedős, bosszúforraló legény, viszont mesélték, hogy alsóköhéri román emberek voltak őrieni Remetén, kik gyűlölik a főnök urat, mivel a község határában tagosítást csinált s a sovány, sziklás legelői helyet ki huncutkotta a község körül, legzsirosabb földeket ...

László Mózes portájára már úgy érkezett meg a nagy hír, mint a népköltészet ragyogó, csillogó gyémántköve, mely szil-porkázó fényével könnyet csal az öregedő férfiak szeméből is. A Mózsi bá' szeme sem volt kivétel. A baloldali szomszéd felesége, a bucsujáró Ráki asszony ujságolta:

— Mindig mondtam, hogy a Nyárád völgyében a legelső legény. Odaveszett volna a község fele vagyona, ha nem vállalja. Büszke lehet rá Nyárádremete. Boldog lesz az az apa, ki nek a lányát elveszi ...
László Mózsi egy kötőfékszárral megindult a felszeg felé,

mintha a csikói szaladtak volna el. Bekopogott ünnepélyesen özvegy Kalános Jánosné ajtaján.

— Hát fiam, János, derék dolgot műveltél. Szenvedtél a faluért, — mindnyájunkért —

— Megbocsátja, hogy a felszegen lakom?

— Az csak olyan szólás-mondás.

— Cigány volt az apám?

— Csak cigányosan énekelte s táncolt ... Szeretetből fogták rá ... Tréfa.

— Rézszedtem a botolás tisztességében?

— Gazember, aki kételkedik

— Hozzám adja-e a Máris-kót?

— Ha ő akarja, én nem leszek elrontója.

Más időkben a nagy vigság, a nagy öröm voltak a boldogság szálláscsinálói. Most a megalázás, a bánat, a szenvedés csövegadászatról tért haza és amint a virágokat, melyekben a szerelem drága gyümölcse érik. A lakodalom hajnal felé pityókosan kiöntötte szíve keservét Rács Andris Kalános Jánosnak — Ha meg nem botolnak, te nem kapod meg Máris-kót, én nem kapom meg Marcellát. Hazudtad, hogy te valál a tettes, holott én valék. Testvér sógor, áldjon meg az Öregisten! En belehaltam volna az ütésbe, a szegyenbe!

A másik völegény csendesen védekezett:

— Mennél jobban ütnek, annál keményebbek leszünk. S ha már egész keményre vertek, mint a vas, akkor kezdődik a tánc. És mi leszünk a táncoltatók ... te, te fersinges ...

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzügyi intézet.

Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HÁZAK, FARMOK STB., ADAS-VÉTELÉRT INTÉZZESSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dologban forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.